

Metropool
Regio Amsterdam
Deelregio Zaanstreek-Waterland

Aan: Provincie Noord-Holland

Van: Samenwerkende gemeenten MRA-deelregio Zaanstreek-Waterland

Betreft: Gezamenlijke ambtelijke reactie op de Concept-Omgevingsverordening NH2022 (75% versie)

Datum: 18 maart 2021

Beste collega's van de provincie Noord-Holland,

Met belangstelling hebben wij kennisgenomen van Concept-Omgevingsverordening NH2022 (75%-versie). Na afstemming met de Omgevingsdienst IJmond en Veiligheidsregio Zaanstreek-Waterland hebben wij deze ambtelijke reactie op het betreffende document geformuleerd.

Algemeen

Richting de vaststelling van de Omgevingsverordening NH2020 hebben wij goed en prettig samengewerkt met de provincie om te komen tot deze nieuwe verordening. Het was teleurstellend dat de definitieve Omgevingsverordening NH2020 voor wat betreft uitgangspunten afweek van de voorgesprekken. Desondanks willen wij de samenwerking graag weer oppakken. Hoewel de provinciale belangen en de gemeentelijke belangen niet altijd overeenkomen kan juist in goed onderling overleg worden gezocht naar oplossingen die recht doen aan zowel de provinciale als de gemeentelijke belangen. Wij hopen daarom dat dit schrijven voor de provincie aanleiding vormt om de onderlinge samenwerking in het kader van de omgevingsverordening weer op te pakken.

Omgevingswet – Concept-Omgevingsverordening NH2022

In de eerdere zienswijze op de Omgevingsverordening NH2020 hebben wij al laten weten dat de omgevingsverordening onvoldoende aansluit bij de uitgangspunten van de Omgevingswet: minder regels, meer ruimte voor initiatieven en het subsidiariteitsbeginsel (*decentraal, tenzij*). Een voorbeeld hiervan vormt de kaart 'Landelijk gebied' die ééenzijdig provinciaal is opgesteld en vastgelegd. Overleg over begrenzing heeft, ook ambtelijk, niet plaatsgehad, terwijl in combinatie met de voorwaarden 'regionale afstemming' en 'ruimtelijke kwaliteitseisen' hierbij sprake is van een ingrijpende verschuiving van bevoegdheidsverdeling. De provincie gaat zodoende - te vaak en onnodig - op de stoel van de gemeentelijke overheid zitten.

De concept Omgevingsverordening NH2022 beperkt helaas nog steeds de mogelijkheden tot het maken van lokale keuzes ten aanzien van stedelijke en ruimtelijke ontwikkelingen.

De notitie Lintbebouwing

In de eerdere zienswijze hebben wij eveneens aangegeven dat het bewaken en verbeteren van de kernkwaliteiten van het Bijzonder Provinciaal Landschap niet wordt bereikt door er een volledige restrictie op te leggen in het gebied van de MRA. Mede op basis van de Leidraad Landschap & Cultuurhistorie kunnen cultuurhistorische waarden immers ook worden hersteld of versterkt met ruimtelijke ingrepen. Tijdens deze discussie hierover in de Staten heeft de gedeputeerde een notitie Lintbebouwing toegezegd waardoor gemeenten met lintbebouwing meer ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden zouden moeten krijgen.

Inmiddels zijn vele potentiële ruimtelijke ontwikkelingen in Zaanstreek-Waterland bij de provincie bekend, die wij na de vaststelling van de notitie Lintbebouwing in ieder geval gerealiseerd zouden willen zien. Wij zouden daarbovenop ook graag zien dat de notitie Lintbebouwing leidt tot richtlijnen die in de Omgevingsverordening worden opgenomen en zo leiden tot meer afwegingsmogelijkheden voor gemeenten en/of beleidsuitgangspunten op basis waarvan GS kunnen afwijken van de stringente regelgeving uit de Omgevingsverordening.

Rechtszekerheid

Wij hebben ook al eerder gewezen op het belang van heldere en eenduidige definities in de Omgevingsverordening vanwege de rechtszekerheid. Het is echter nog altijd niet eenvoudig te achterhalen wat wordt bedoeld met bepaalde begrippen. Zo is bijvoorbeeld (door verwijzingen) niet duidelijk omschreven wat een kleinschalige (woningbouw)ontwikkeling is?

Aanvullend willen wij aangeven dat het begrip “groot openbaar belang” ook te onduidelijk is en daardoor te weinig rechtszekerheid biedt. Wat geldt voor “groot openbaar belang” geldt ook voor het criterium “geen reële alternatieven” en (zij het in mindere mate omdat afdeling 3 van Bijlage 11 van de Omgevingsverordening NH2022 daarop in gaat) voor het compensatiecriterium.

Tot slot pleiten wij eveneens vanwege de rechtszekerheid voor het opstellen van beleidsregels ten aanzien van artikel 13.3 van de Omgevingsverordening NH2022 op grond waarvan Gedeputeerde Staten de begrenzing van een werkingsgebied kunnen aanpassen. Dit geldt ook voor artikel 6.10 van de Omgevingsverordening NH2022 dat Gedeputeerde Staten de mogelijkheid biedt om op aanvraag van burgemeester en wethouders een ontheffing te verlenen van de regels in Afdeling 6.2 van de Omgevingsverordening NH2022 als het onverkort toepassen van de provinciale regels leidt tot een onevenredig nadeel bij de verwezenlijking van gemeentelijk ruimtelijk beleid. Zonder dergelijke beleidsregels is de rechtszekerheid in het geding omdat willekeur op de loer ligt.

Binnenstedelijk bouwen en het landschap behouden en beschermen

De regels in Omgevingsverordening NH2022 zijn er nog altijd op gericht om zoveel mogelijk binnenstedelijk te verdichten en het landschap te behouden en te beschermen. Wij onderschrijven dit uitgangspunt.

Wij onderschrijven daarbij niet de algemene en uniform geldende regel dat in de hele MRA binnenstedelijk voldoende mogelijkheden voor kleinschalige woningbouwontwikkelingen te vinden zijn. In combinatie met het criterium “geen reële alternatieven” maakt dit kleinschalige woningbouw in het hele MRA-landelijk gebied in de praktijk onmogelijk waardoor uiteindelijk ook de leefbaarheid, de ruimtelijke kwaliteit en bijvoorbeeld de wooncarrièremogelijkheden binnen plattelandskernen onder druk komt te staan. Wij zijn echter van mening dat hiermee de hele MRA ten onrechte over één kam wordt geschoren. In specifieke delen van de MRA zullen er inderdaad binnenstedelijk voldoende mogelijkheden zijn. Toch zijn er ook veel gebieden in de MRA waar die mogelijkheden heel beperkt of zelfs afwezig zijn. Een nuancering van dit te algemeen geformuleerde uitgangspunt is dan ook op z'n plaats in de Omgevingsverordening NH2022.

Wij zien dat conserveren ook uitgangspunt is geweest bij het uitwerken van de kernkwaliteiten van het Bijzonder Provinciaal Landschap. Wat ons betreft betekent deze uitwerking in de praktijk dat het behoud en de bescherming van het landschap soms juist wordt tegengewerkt. Wij vinden dat de kernkwaliteiten nog eens tegen het licht moeten worden vanuit deze bril. Zo mogen bijvoorbeeld de grillige strookverkaveling en de grillige veenwaterlopen in het veenweidegebied niet worden aangetast terwijl dit vanuit goed beheer en behoud van het totale landschap soms wel noodzakelijk wordt geacht.

Aangenomen moties

Provinciale Staten namen bij de vaststelling van de Omgevingsverordening NH2020 6 moties aan waaronder de motie die Gedeputeerde Staten opdraagt om artikel 6.7 van de Omgevingsverordening NH2020 aan te passen zodat er meer mogelijkheden ontstaan om storende bebouwing op agrarische percelen op te ruimen door een versoepeling van de restricties om extra woningen toe te voegen. Ook is bij motie aan Gedeputeerde Staten verzocht om in het kader van de experimenteerruimte zoals beschreven in artikel 13.3 van de Omgevingsverordening NH2020 Tiny Houses in bepaalde gevallen als innovatieve ontwikkeling te zien en dergelijke initiatieven met een positieve grondhouding tegemoet te treden. Wij onderschrijven beide moties en willen erop aandringen dat in de Omgevingsverordening NH2022 beide moties zijn uitgewerkt. Zo is recent één van de gemeenten binnen Zaanstreek-Waterland nog gestuit op een situatie waarbij het opruimen van storende bebouwing op een agrarisch perceel en het terugbouwen van één woning helaas niet mogelijk was omdat op het betreffende perceel een bedrijfswoning ontbrak.

Wij hopen met deze reactie op de concept Omgevingsverordening NH2022 een bijdrage te hebben geleverd aan het verder verbeteren van de huidige Omgevingsverordening NH2020 en wij zullen binnenkort contact leggen om te komen tot een hernieuwde samenwerking met de provincie vanuit de belangen waar wij als gezamenlijke overheden voor staan.

Namens de samenwerkende gemeenten & organisaties in Zaanstreek-Waterland,

Met vriendelijke groet,

Cees van Wijnen,

Secretaris Ruimte, Zaanstreek-Waterland